

SZEGEDI WALDORF ÓVODA

**6728 Szeged, Napos út 16.
OM azonosító: 102292**

HELYI PEDAGÓGIAI PROGRAM

a Szegedi Waldorf Társas Kör Egyesület egyetértésével

**Készítette: Ökrösné Forró Mária
óvodavezető**

2016.

TARTALOM

Tartalomjegyzék	2
Az Óvoda adatai	4
Bevezető	5
Az Óvoda sajátos arculata	6
Pedagógiai koncepciók	7
Gyermekvédelem	9
Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja	10
Szociális hátrányok enyhítését segítő tevékenység	11
Szervezési feladatok	11
Óvoda-iskola átmenet támogatása	12
Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés	12
Intézményi eredményesség	13
Várható hatások, eredmények	13
A gyermek esélyegyenlőségét szolgáló intézkedések	13
A környezeti nevelés elvei	14
Az egészségnevelés elvei	16
Feladataink	16
Óvodai nevelésünk modellje	18
Az óvoda működésének szervezeti keretei	19
A hét ritmusa	20
Tevékenységekben	20
Étkezésben	20
Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei	20
Délutánosság óvodánkban	21
Nyitva tartás, szünidők	22
Az óvodai nevelés tartalma	23
1. Az egészséges életmód alakítása	23
Gondozás	23
Egészséges életvitelre nevelés	23
1.1 Feladatok és módszertani alapelvek	23
1.2 Tevékenységek	24
1.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	25
1.4 A terület kapcsolata más nevelési területekkel	26
2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása	27
2.1 Feladatok	28
2.2 Tevékenységek	28
2.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	29
2.4 A terület kapcsolata más nevelési területekkel	30
3. Az anyanyelvi- és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása	31
3.1 Feladatok és módszertani alapelvek	31
3.2 Tevékenységek	32
3.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	33
3.4 A terület kapcsolata más nevelési területekkel	33
4. Esztétikai nevelés	34

5. Zenei nevelés (ének, zene, dalos kör)	34
5.1 Feladatok és módszertani alapelvek	34
5.2 Tevékenységek	35
5.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	35
5.4 A terület kapcsolata más nevelési területekkel	36
6. Mozgás (euritmia, szép mozgás)	36
6.1 Feladatok és módszertani alapelvek	36
6.2 Tevékenységek	36
6.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	37
7. Külső világ tevékeny megismerése	37
7.1 Feladatok és módszertani alapelvek	37
7.2 Tevékenységek	37
7.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	38
8. Waldorf sajátosságokon alapuló ábrázoló tevékenység	38
8.1 Feladatok és módszertani alapelvek	38
8.2 Tevékenységek	38
8.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban	39
A Waldorf óvodapedagógus feladatai	39
Konferencia	39
A szülők ismerkedési folyamata	41
Gyermekfelvétel/átvétel	41
Csoportalakítás elvei, prioritások	41
Együttműködés a szülőkkel	42
Pedagógiai programunkhoz kapcsolódó szakmai dokumentumok	42
Az óvoda kapcsolatrendszere	46
Óvoda-család együttműködésének továbbfejlesztésének lehetőségei	46
Óvoda külső kapcsolatrendszere	47
A helyi óvodai pedagógiai program feltételrendszere	47
Személyi feltételek	47
Tárgyi feltételek	48
Mellékletek	49
Érvényességi záradék	49
A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai	49
Előírás a programmódosítás kezdeményezésére	49
Legitimációs záradék	50

AZ ÓVODA ADATAI

Az intézmény neve: Szegedi Waldorf Óvoda

Székhelye: 6728 Szeged, Napos út 16.

Az intézmény fenntartója: Szegedi Waldorf Társas Kör Egyesület

Székhelye: 6725 Szeged, Kolozsvári tér 1-2.

Az intézmény alapítója: Szegedi Waldorf Társas Kör Egyesület

Az alapító okirat kelte: 2016. 03. 02.

Az intézmény felügyelete:

- a szakmai és törvényességi felügyeletet a fenntartó látja el
- a fenntartói tevékenység törvényességi felügyeletét Csongrád Megyei Kormányhivatal Oktatási Főosztály

Működési engedély száma: 4593-2/1999, 66359/2005, 01/71709-1/2007, 01/71709-3/2007, 70144/2008, VI-B-001/3185-5/2012., CSB/01/4387-1/2014, CSB/01/4485-2/2016.

Az intézmény jogállása: jogi személy

Az intézmény vezető óvónője: Ökrösné Forró Mária

Az intézmény gazdálkodási formája: saját költségvetési keretein belül önállóan gazdálkodó

Az intézmény OM azonosítószáma: 102292

Gyermekcsoport száma: 1

Maximális gyermeklétszám: 25 fő

BEVEZETŐ

Az óvodát megalapító Szegedi Waldorf Társas Kör Egyesület kifejezetten a Waldorf pedagógia elvein nyugvó óvodát kívánt létrehozni, az alapító szülők, és az azóta az óvodát választó szülők egybehangzó elvi együttműködése alapján.

A gyerekeknek olyan nevelési feltételeket kívánnak biztosítani, amely tiszteli a kisgyermek teljes emberi méltóságát és a felnőttekkel egyenrangú szellemi szabadságuk, és egyéniségük kibontakozását. Ennek megvalósíthatóságát mind az óvodapedagógusok, mind a szülői kör, mind az Egyesület az EMMI Köznevelésért felelős helyettes államtitkár által 2013. március 21-én jóváhagyott, valamint az EMMI Köznevelési Irányítási Főosztály által 2013. április 4-én engedélyezett „Waldorf - Óvodapedagógiai Program” alternatív óvodai program megújított változat (WOP mellékelve) megvalósításában látják.

Ezért programunk a Waldorf - Óvodapedagógiai Program (WOP) és az Óvodai Nevelés Országos Alaprogramja (ONAP) alapján készült, melynek legfőbb jellemzője az ember-, és gyermekközpontúság.

Legfőbb célunk a nyugodt érzelmi biztonságot nyújtó, sok szép élményt adó, folyamatos játékot és tevékenységet biztosító óvodai élet megszervezése. Az évszakokhoz és a keresztény ünnepkörhöz csoportosított tevékenységekkel tesszük még élményszerűbbé a gyerekeknek az óvodás éveiket. A Waldorf óvoda a gyermek személyes ismeretéből – életkoronként változó testi - lelki és szellemi szükségleteinek felismeréséből – kiindulva biztosítja a kisgyermek számára az egészséges fejlődést és az egészséges életmódot.

AZ ÓVODA SAJÁTOS ARCULATA

Óvodánk Szegeden, a Napos út 16. sz. alatt található, egy önkormányzati tulajdonú ingatlan egyik épületét béreljük. Az óvoda működése zavartalan, mivel az ingatlanon álló többi épülettől teljesen elkülönítetten helyezkedik el. Intézményünk mind tömegközlekedési eszközzel, mind gépkocsival jól megközelíthető.

Óvodánk 1999. szeptember 1-je óta működik. Vegyes életkorú csoportban. 8 órán túli nyitva tartással várjuk a Waldorf pedagógiát választó, Szegedről és a szomszédos településekről érkező családok gyermekeit.

Óvodánkban a Waldorf pedagógia módszerei mentén szakfejlesztés nélküli befogadó spontán integráció valósul meg, figyelmet fordítunk a tehetséges, illetve a tanulás zavaros gyerekekre is. Mivel óvodánk nem rendelkezik megfelelő személyi és tárgyi feltételekkel, sajátos nevelési igényű gyermeket nem tudunk fogadni.

Óvodánk nyitott a nemzeti, és etnikai kisebbséghez tartozó családok fogadására is. Ezen gyermekek esetében fontos tényezőnek tartjuk az interkulturális integráció megvalósulását, az emberi jogok, és alapvető szabadságok védelmének figyelembevételével.

Migráns gyerekek differenciált segítségét kívánjuk megvalósítani a magyar nyelv elsajátításának területén, mind amellet, az önazonosság megőrzésének ápolására, és megerősítésére is figyelmet kívánunk fordítani - együtt működve a családdal.

Az óvoda alapkonceptiója (családban és ne intézményben nevelődjenek a gyerekek) úgy valósulhat meg, hogy az édesanyák kisebb gyermekeikkel otthon maradnak, vagy vállalkozásban, esetleg részmunkaidőben dolgoznak. Összességében elmondható, hogy a családok gyermekük életkori igényéhez (sok családi együttlét) igazítják életüket. Kapcsolatunk a családokkal naprakész és szoros, mindenki mindenkit ismer és nagy előny ez abból a szempontból is, hogy a szemünk előtt születnek és nevelkednek a gyerekek. A szülőkkel való kapcsolatunk az évek folyamán egyre jobban kiteljesedik, ezt szolgálja a nyitott óvoda szemlélete.

Óvodánkban kellő tér van ahhoz, hogy minden tevékenységnek megfelelő helyet tudjunk biztosítani. Törekszünk a belső terek esztétikus megformálására, a Waldorf pedagógiának megfelelő egyszerű berendezési tárgyak, eszközök, játékok biztosítására.

Az óvoda önálló udvarrészsel rendelkezik. Ez a terület az ingatlan zöldterületéből került leválasztásra olyan módon, hogy az óvodás korú gyermekek számára biztonságos, védett érzetet keltsen. Lehetőségünk nyílik olyan kertet biztosítani, ahol a gyermek önmaga fedezheti fel a természetet. Minden gyermek kielégítheti természetes mozgásigényét: futás, ugrás, egyensúlyozás, járás, futó – fogó játékok. A pedagógia segítségével végiggondolt és kialakított udvari tér helyet biztosít az óvodai élet szülőkkel közös ünnepeinek is. Mindezen lehetőségek mellett sétákat teszünk parkokba, ligetekbe; kirándulunk.

A tízórai elkészítését a délelőtti óvodapedagógus és a mellette segítő Waldorf gazdasszony végzi. Bizonyos folyamatokban (pl.: diótörés, -pucolás és -darálás, gyümölcs- és zöldségdarabolás, cipógyúrás) a gyerekek is segítenek – ezzel megvalósulhat a Waldorf pedagógia egyik sarkalatos pontja. A tízórai elkészítéséhez szükséges élelmiszerek beszerzését az óvoda maga végzi. Az ételek minősége, tartalma és elkészültének módja az egészséges életmódra nevelés egyik eszköze.

A gyermekek ebédjét és uzsonnáját érvényes szerződéssel rendelkező főzőkonyhától rendeljük. A Csongrád Megyei Kormányhivatal Népegészségügyi Szakigazgatási Szerve óvodánkra vonatkozó előírásainak jelenleg ezzel eleget tudunk tenni.

A diétás étkeztetés a Házi rendben foglaltaknak megfelelően történik.

PEDAGÓGIAI KONCEPCIÓNK

Óvodánk a Waldorf - Óvodapedagógiai program szerint dolgozik. Az abban foglaltak határozzák meg nevelési alapelveinket és célkitűzéseinket, ehelyütt a nem részletezett szempontokra a Waldorf - Óvodapedagógiai Program vonatkozó részei az érvényesek. Az adaptálás során a helyi igények és szükségletek kerültek tehát itt kidolgozásra.

Különösen fontos az óvoda családias, nyugodt légköre, ami óvodapedagógusaink szívügye, céljuk, hogy a Waldorf óvoda ideáját egyre elmélyültebbé tegyék a maguk számára: „itt és most”.

Nagy hangsúlyt fektetünk a gyerekek sokszínű és mégis ismétlődő tevékenységére, az egyéni képességek figyelembevételével.

A program lényege a gyermekre épül - emberként tekintve rá. Tartalmazza a nevelési feladatokat, tevékenységeket, ezen keresztül biztosítva a gyermek személyiségének fejlődését (utánzás - játék - fantázia).

Pedagógiai ars poeticánk:

„Nem az a feladatunk, hogy a felnövekvő generációnak meggyőződéseket közvetítsünk. Hozzá kell segítenünk, hogy a saját felfogóképességét használja. Tanuljon meg a saját szemével nézni a világban.

A mi vélekedéseink és meggyőződéseink csak a mi számunkra érvényesek. Az ifjúság elé tárjuk őket, hogy azt mondjuk: így látjuk mi a világot. Nézzétek most már meg ti is, milyennek mutatja magát nektek.

Képességeket ébresszünk fel, és ne meggyőződéseket közvetítsünk. Ne a mi igazságainkban higgyen az ifjúság, hanem a mi személyiségünkben. Azt vegyék észre a felnövekvők, hogy mi keresők vagyunk. És őket is a keresők útjára kell vezetnünk.”

/Rudolf Steiner/

Óvodánkban az emberkép, gyermekkép, az óvodáskor az én fejlődés kitüntetett szakasza, a tényleges én - funkciók, az én - tudat kialakulásának és megszilárdulásának első stádiuma.

A gyerekek sajátos testi, lelki, értelmi fejlődést mutatnak, melyeket az őket körülvevő személy, tárgyi környezet erősen befolyásul, alakít.

Ez az életszakasz a társas kapcsolatok egyik alapozó szakasza, melyben szokásokat, szabályokat, fogalomrendszert sajátítanak el, és aktívan illeszkednek be a csoportba. Legfőbb tevékenységük a szabad játék, ahol tapasztalatokat szereznek, és ezek személyiségfejlődésükre meghatározó jelentőséggel bírnak.

Mindezek tudatában vajon milyen gyerekeket szeretnénk nevelni? Egészséges, jó teherbírású, lelkileg kiegyensúlyozott, másokkal szemben toleráns gyerekeket, akik a másságot elfogadják, azt tiszteletben tartják, a felnőttek felé segítőkészséget mutatnak, akik szeretik és értékelik a szépet, a jót. Olyan gyerekeket, akik fantáziájuk által kreatív gondolkodásúak, akik nyitottak az őket körülvevő világ felé, optimista szemléletűek.

Összegzés:

Nevelési felfogásunkat a gyermek - központúság határozza meg, egyéni- és életkori sajátosságai, változó fejlődési ütemei figyelembe vételével.

Alapvető követelmény a kisgyerek emberi méltóságának, jogainak biztosítása a Waldorf óvodai nevelés teljes eszközrendszerével.

Tiszteljük a családot, mint a kisgyermek elsődleges nevelési színterét.

Kötelező mértékűnek tartjuk a pedagógiai etika megtartását, biztosítjuk a családokat a teljes titoktartásról, tiszteletben tartjuk a család belső szokásait és ügyeit.

Gyermekvédelem

Óvodánkban a gyermekvédelmi feladatokat a csoportvezető óvónő látja el. Fennállásunk óta óvodánkba még nem jelentkezett deviánsan élő, vagy így gondolkodó család. Amennyiben szükséges, a következő megoldási lehetőségeket alkalmazzuk:

- Többszöri családlátogatás, nevelési segítség, tanácsadás.
- Szülők figyelmének felhívása a gyermek fejlődésének sajátosságaira.
- A gyermek nevelési tanácsadóba irányítása.
- Javaslat egészségügyi ellátás igénybevételére, gyermek – ideggondozói és gyermekpszichiátriai vizsgálatra.
- Rendszeres és rendkívüli gyermekvédelmi támogatásra javaslat.
- Indokolt esetben természetbeni juttatás kezdeményezése.

Ezen kívül intézkedést kérünk azoktól a szakemberektől, akik illetékesek a gyermek problémáinak megoldásában:

- Szegedi Kistérség Többcélú Társulása Közoktatási Intézménye Tanulási Képességeket Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottsága
- Gyermekjóléti Szolgálat: logopédus, pszichológus, gyógypedagógus, családsegítők, Gyermekvédelmi M.k. foglalkozásai
- Védőnő
- Gyermekorvos
- Jegyző

Kiemelt figyelmet igénylő gyermekek integrációja

Célunk, hogy a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek léte, nevelése és fejlesztése illeszkedjen az óvodai nevelésünk egészébe.

Mivel minden gyermek más, ezért szemléletünk alapja a differenciálás a

- beilleszkedési, tanulási, magatartási nehézséggel küzdő gyermek
- kiemelten tehetséges gyermek
- gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény szerint hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermek esetében.

Programunk felfogása szerint minden kisgyermek fejleszthető, a gyermek meglévő képességeiből indulunk ki.

A gyerekek fejlődésének nyomon követésekor megismerjük pillanatnyi fejlettségi állapotukat annak érdekében, hogy tovább lehessen fejleszteni őket. A kiemelt figyelmet igénylő gyerekek is különbözőek, egyediek, ezért speciális nevelési megközelítést, egyéni bánásmódot igényelnek ugyanúgy, mint bárki más. Pedagógusaink értő figyelemmel fordulnak feléjük. A kiemelt figyelmet igénylő gyermekeknek, önmaguknak is kell cselekedniük önmagukért. A gyerekek képességstruktúrájuk bizonyos területén, egy bizonyos szinten állnak, de lehet, hogy egy másik területen már más szintű fejlettséget mutatnak. A szintek belső tartalmát állandónak tekintjük, de a szintek és a gyerekek egymáshoz rendelését nem.

Pedagógiai programunkban a kiemelt figyelmet igénylő gyermekek fejlesztése több irányban történik:

- gyermekek spontaneitásából kiinduló fejlesztés

- feladatorientált fejlesztés során az óvodapedagógus kompetenciájánál fogva a differenciálási szintekre és a képességfajtákra vonatkozó ajánlásokat variálja az adott kisgyerek fejlettségi szintjéhez, állapotához igazítva, figyelembe véve a segítő szakkompetencia (pszichológus, logopédus, fejlesztő pedagógus) útmutatásait

Az óvodapedagógus a gyermeki személyiség minél több szféráját próbálja bevonni a fejlesztésbe oly módon, hogy a feladatot és a személyes élményt egy szituációba integrálja.

SZOCIÁLIS HÁTRÁNYOK ENYHÍTÉSÉT SEGÍTŐ TEVÉKENYSÉG

Bármilyen hátrányos helyzetből származó lemaradás csakis szakszerű, a gyermek társadalmi helyzetére érzékeny pedagógiai szemlélettel és módszerekkel, a szülőket partnerré téve ellensúlyozható. A szülőkkel való együttműködés az otthon és az óvoda világának találkozásával, szülők és nevelők közötti kölcsönös tisztelet alapján valósítható meg, melyben az óvodapedagógusoknak helyzetüknél és képzettségüknél fogva kiemelt szerepük és felelősségük van.

Óvodai programunk jellemzője a gyermekközpontú és családorientált szemlélet, valamint az interdiszciplináris megközelítés, mely a kora gyermekkori fejlődés kérdésében kompetens minden szakma szerepét egyenrangúan fontosnak és egymást kiegészítőnek tartja. Így ösztönzi az együttműködések kialakítását azokkal a szolgálatokkal, melyek a szülőket támogatják, számukra erőforrást jelentenek, illetve a gyermekeknek szolgáltatásokat biztosítanak.

Szervezési feladatok

- Integrációt elősegítő csoportalakítás
- Nevelőtestület együttműködése (rendszeres team munka valamennyi munkatárs részvételével, esetmegbeszélések)
- Pedagógiai munka kiemelt területei

- Óvodába lépéskor részletes anamnézist kérünk a szülőtől előre meghatározott szempontsor alapján
- Kommunikációs nevelés (szókincs, nyelvi kifejezőkészség, beszédértés, beszéd észlelés fejlődésének elősegítése)
- Érzelmi nevelés, szocializáció (az intézményes nevelésbe illeszkedés elősegítése, bizalom, elfogadás, együttműködés)
- Egészséges életmódra nevelés (egészségtudat kialakítása, táplálkozás)
- Társadalmi érzékenység tudatos fejlesztése
- Korszerű óvodapedagógiai módszerek (a gyermek kezdeményezéseire támaszkodó módszerek, differenciálás, kooperatív technikák, mozgás, zene felhasználása, szülőkkel való partneri együttműködés módszerei)
- Gyermekvédelemmel és egészségügyi ellátással, kapcsolatos munka
- Egészségügyi szűrővizsgálatok
- Gyermekorvosi, védőnői tanácsadás

Óvoda-iskola átmenet támogatása

- Iskolaérettség elérését támogató pedagógiai munka (tanulási képességek megalapozása, tanulási és egyéb részképesség zavarok kialakulásának megelőzése, megoldási késztetés, monotónia tűrés, figyelemkoncentráció, az alkotásvágy szükséges szintjének kialakítása)
- Iskolaválasztás támogatása (szülők tájékoztatás)
- A gyerekek fejlődésének után-követése legalább az általános iskola első évében

Szülőkkel való kapcsolattartás, együttműködés

- Személyes kapcsolat kialakítása minden szülővel
- A gyermekek egyénre szabott beszoktatásának biztosítása
- Rendszeres tájékoztatás fogadóóra keretében a gyermekek fejlődéséről; egyéni beszélgetések; gyermekneveléssel kapcsolatos nézetek kicserélése; a

család szokásainak, értékrendjének megismerése, megértése; a család erőforrásainak feltárása

Intézményi eredményesség

Eredményesség kimutatása ideális beiskolázással (ld.: iskolakezdés megfelelő időben, iskolaérettség elérése).

Várható hatások, eredmények

A gyerekek beilleszkednek, biztonságban érzik magukat a befogadó óvodai közösségben, a szülők tapasztalják a befogadó környezet pozitív hatását, ezért ők is segítséget tudnak nyújtani a gyermek elfogadásában és fejlesztésében. Óvodánk nevelőtestülete megfelelő kompetenciával kezeli és fejleszti az átlagtól eltérő fejlődésű, helyzetű gyermekeket.

A GYERMEKEK ESÉLYEGYENLŐSÉGÉT SZOLGÁLÓ INTÉZKEDÉSEK

Óvodánk a Pedagógiai Program megvalósítása során kiemelt figyelmet fordít az egyenlő bánásmód, az esélyegyenlőség és a társadalmi felzárkózás követelményének érvényesülését segítő intézkedésekre. Óvodánkban tilos a jogellenes elkülönítés minden formája.

Az egyenlő bánásmód követelményét érvényesítjük különösen

- az óvodai nevelésbe történő bekapcsolódás feltételeinek meghatározásakor, a felvételi kérelmek elbírálásánál
- az óvodai szabályrendszer megállapítása és a követelménytámasztás során a teljesítmények értékelésénél
- az óvodai neveléshez kapcsolódó szolgáltatások biztosítása és igénybevétele során
- a különböző kedvezményekhez való hozzáférés során

- az óvodai nevelésben való részvétellel összefüggő jogviszony megszüntetése során

A KÖRNYEZETI NEVELÉS ELVEI

Óvodánk szellemiségének a környezeti nevelés meghatározó eleme.

- Helyi Pedagógiai Programunk a környezeti nevelést kiemelten „kezeli”, erre építve fejlődést elősegítő tevékenységeket tartalmaz a fenntarthatóság pedagógiája iránti elkötelezettséggel.
- A nevelési célok és feladatok megfogalmazásában a természet- és környezetvédelmi feladatokat kiemelten kezeljük a helyi adottságok alapján (pl. fák védelme, faápolás, faültetés, madárvédelem, hulladék kezelése és felhasználása, egészséges táplálkozás, energiatakarékosság, a lakóhely-megismerési tevékenységek, az épített és a természeti környezet védelme stb.).
- Óvodai nevelőmunkánk tervezésében és a megvalósítás gyakorlatában megtalálhatók a környezeti nevelés elvei, tartalmi jellemzői.
- A nevelőmunka hatékonysága érdekében a nevelési eljárások során fejlődést elősegítő tevékenységek kerülnek megvalósításra (pl. az igényeknek megfelelően megvalósul a képességek fejlesztése, eszközhasználat megtanulása, ismeretszerzés és alkalmazás modern módszereinek használata, kirándulások stb.)
- A gyerekek nevelése - az egyéni fejlettségükhöz igazodó differenciált bánásmód elve alapján - a cselekvő, felfedező tevékenységszervezés módszerével zajlik.
- Az óvodapedagógus alkalmazott módszerei segítik a tanulási környezet megteremtését, a tanulás tanulásának megvalósítását (játék, szenzitív módszerek, életközösségek terepi tapasztaltatása, felfedezés, élménypedagógia stb.)
- Az óvodában a gyermekek életkorának megfelelő hagyományok ápolása, gazdagítása a szülők bevonásával, a családdal való közvetlen kapcsolatban zajlik.

- Óvodánk dolgozói szem előtt tartják a fenntarthatóság tartalmi jellemzőit és ez a mindennapi munkájukban is megnyilvánul. Az óvoda felnőtt közössége munkahelyi életmódjával és munkájával pozitív mintát nyújt a környezettudatos magatartásra, az ökológiai szemléletformálásra, megalapozására.
- Óvodaépületünk helyiségeinek berendezése tükrözi a környezetbarát szemléletmódot. Az óvoda berendezését az egyszerűség, a takarékoság és a praktikusság jellemzi - helyi sajátosságok figyelembevételével a természetes anyagok felhasználása érvényesül.
- A gyerekek által használt eszközök vásárlásánál is prioritás a környezetbarát minősítés.
- A csoportszobának sajátos hangulata, arculata van - növényel, az évszakasztalon a természet által adott „kincsekkel”. A gyermekek a munkatevékenységen belül környezet- (bútor és textil) és növényápolási feladatokat láthatnak el - az egészségügyi előírásoknak megfelelő és megengedett mértékben.
- Óvodánk udvarát igyekszünk az allergiát, a mérgezést és sérülést okozó növényektől mentesíteni.
- Az óvodakertben a helyi lehetőségek figyelembevételével valósul meg a virágoskert, a gyógy-és fűszernövény rész, valamint a sziklakert kialakítása.
- A gyermekek a kert gondozásához kerti szerszámokat használhatnak.
- Az udvari játékok környezetbarát anyagból készülnek, és megfelelő helyet, teret adnak a gyermekek játéknak. Az udvari tartózkodás ideje alatt is biztosított a folyamatos vízvívási lehetőség. Napsütéses idő esetén a kert növényzete megfelelő nagyságú árnyékos teret biztosít, szükség esetén a homokozó fölé is szerelhető árnyékoló.
- A szabadban történő egészséges mozgáshoz, játékhoz megfelelő hely és idő áll rendelkezésre minden nap a gyermekek számára.
- Az energiatakarékosság szem előtt tartása érvényesül a villany-, a vízhasználat és a fűtés terén. Az óvodai térben a világítás megfelel az egészségügyi előírásoknak. A fűtési rendszer korszerűen felújított. Vízüblítéssel WC-k, hideg és meleg csapvíz áll rendelkezésre.
- A levegő illatosítására gyógynövényeket, illóolajokat használunk.

- Az óvoda udvari élete során keletkező komposztálható hulladékot elkülönítve gyűjtjük, majd újra hasznosítjuk.

AZ EGÉSZSÉGNEVELÉS ELVEI

Óvodánkban a mindennapos működésében kiemelt figyelmet fordítunk a gyermekek egészséghez, biztonságához való jogai alapján a teljes körű egészségfejlesztéssel összefüggő feladatokra, amelyek különösen az egészséges táplálkozásra, a testi és lelki egészség fejlesztésére, a bántalmazás és a bármilyen erőszak megelőzésére, a baleset-megelőzésre és elsősegélynyújtásra, a személyi higiéniére terjed ki.

Célunk a gyermekek testi és lelki egészségének erősítése, komfortérzésének megteremtése.

Az egészségmegőrzésre és a betegségek megelőzésre nagy gondot fordítunk a szülők, a családok aktív bevonásával, mert az életmód kialakulásában meghatározó a család szerepe. Valljuk, hogy az egészséges életmódot az óvodáskorú gyermek a környezetétől sajátítja el, tapasztalatok, tevékenységek gyakorlása, ismeretszerzés során.

Óvodánkban a helyes szokásrendszer kialakításával, erősítésével és az alkalmazotti közösségünk modellszerepével, viselkedésével pozitív hatást kívánjuk gyakorolni a gyermekekre, és szüleikre.

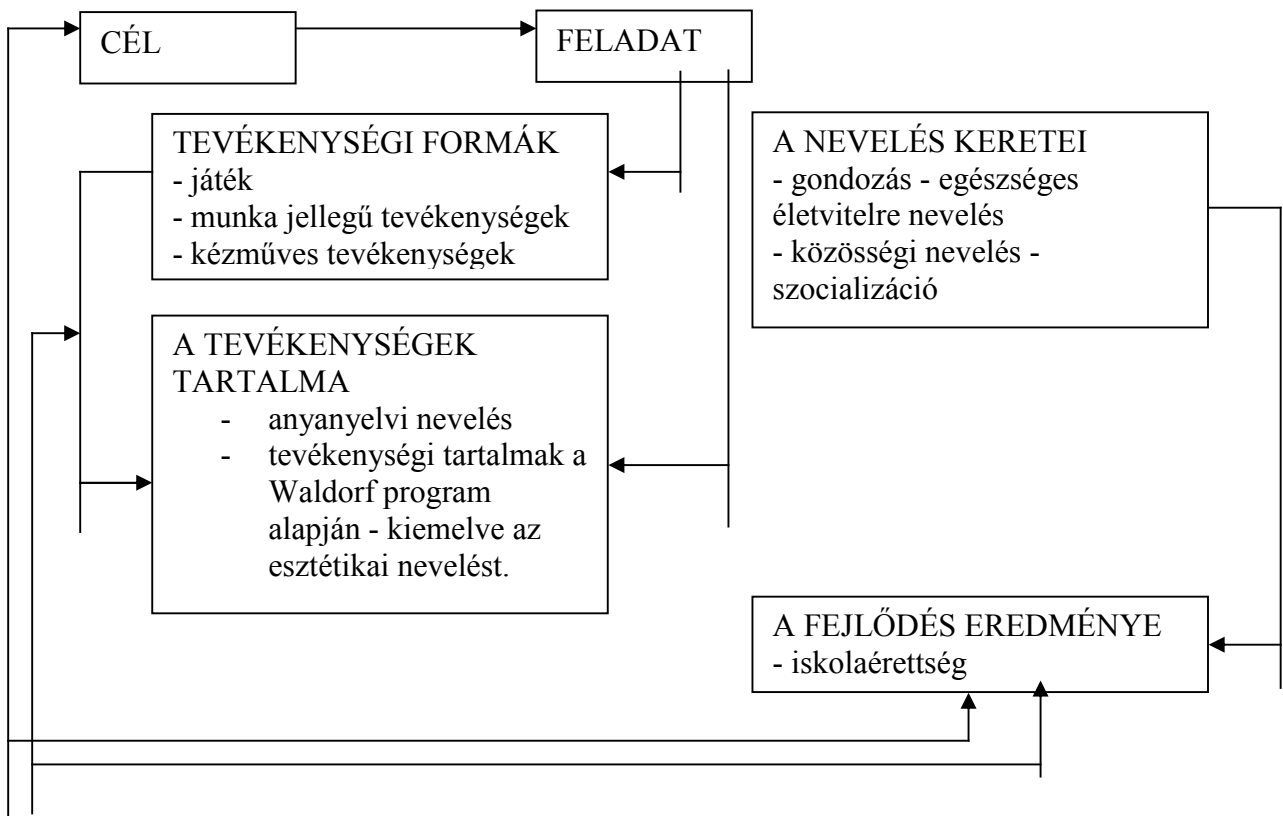
Feladataink:

- A gyermekek önmaguk, valamint környezetük tisztasága és esztétikuma iránti igényének fejlesztése
- Higiénés szokások, szabályok megerősítése, kialakítása az egész nap folyamán történik, mely során az önállóságra való ösztönzés és a pozitív megerősítés módszerét alkalmazzuk.
- Tisztálkodás, WC-használat, kézmosás, törölközés rendszeres végzésére nevelés az egészség megóvása érdekében történik, az intimitás tisztéletben tartásával és figyelembevételével.

- Megteremtjük, hogy olyan nyitott és rugalmas rendszerben fejlődhessen a gyermek, mely igazodik egyéni szükségleteihez, életkori és egyéni sajátosságaihoz, kompetenciájához, fejlődési üteméhez.
- A tevékenységekhez nyugodt, sűrgetésmentes légkört teremtünk (csoportsobákban, udvaron és más helyiségekben) ügyelve a hőmérsékletre, a szellőztetésre, fényviszonyokra, páratartalomra, zajártalomra.
- Az étkezési kultúra alakításakor és erősítésekor a gyermekközösség mintaadó erejére is építünk.
- Korszerű táplálkozásra törekszünk, ami kiegészül a rendszeres zöldség és gyümölcs nyers formában történő fogyasztásával.
- Tiszta víz fogyasztására egész nap folyamán lehetőséget biztosítunk, ösztönözzük a gyermekeket az elegendő mennyiségű vízfogyasztásra.
- A szabad levegőn való tartózkodás fontos eleme napirendünknek.
- A túlzott UV-sugárzásra, a légszennyezettség veszélyeire figyelve tartózkodunk a szabad levegőn.
- Fontosnak tekintjük, hogy a gyermek cipője megfelelő kialakítású és minőségű, valamint az adott helyszínhez és játéktevékenységhez megfelelően biztonságos legyen.
- Bizonyos időszakokban támogatjuk a zokniban, vagy mezítláb való mozgást - amennyiben a terem vagy a terep erre lehetőséget biztosít.
- A mindennapos spontán és szervezett mozgás kiemelt szerepet kap nevelési rendszerünkben.
- Rendszeres szűrővizsgálatokat szervezünk, mellyel biztosíthatjuk a gyermekek egészséges fizikális állapotának megőrzését.
- Igyekszünk a gyermekekben pozitív viszonyulást kiépíteni az óvoda védőnőjével és gyermekorvosával, illetve gyógyító eljárásokkal kapcsolatban.

Az óvodánkban folyó lelki egészségfejlesztés célja, hogy elősegítse az óvodás gyermekek kiegyensúlyozott pszichés fejlődését, támogassa a környezethez történő alkalmazkodást, felkészítsen, és megoldási stratégiákat kínáljon a környezetből érkező ártalmas hatásokkal szemben, így csökkentve a káros következményeket, továbbá pozitív hatást gyakoroljon a személyiséget érő változásokra.

AZ ÓVODAI NEVELÉSÜNK MODELLJE

AZ ÓVODA MŰKÖDÉSÉNEK SZERVEZETI KERETEI

A szervezett tanulás formái

Életkor	Kötött	Kötetlen	Kötött, vagy kötetlen
3-4 év	Euritmia (szép mozgás) mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjú képalkotás), ének, zene	háztartási munkák, kerti munkák	
4-5 év	Euritmia (szép mozgás)	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjú képalkotás), ének, zene	háztartási munkák, kerti munkák
5-6 év	Euritmia (szép mozgás)	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjú képalkotás), ének, zene	háztartási munkák, kerti munkák
6-7 év	Euritmia (szép mozgás) kézimunka (kézművesség)	mese, vers, bábozás, rajzolás, festés, mintázás, formázás (viasz, tészta, gyapjú képalkotás), ének, zene	háztartási munkák, kerti munkák

A hét ritmusa

Tevékenységekben

Hétfő	méhviasz kréta - rajzolás
Kedd	méhviasz formázás
Szerda	gyapjúkép-készítés, euritmia
Csütörtök	sütés, formázás
Péntek	festés

Étkezésben

Hétfő	rizs
Kedd	árpa
Szerda	köles
Csütörtök	rozs
Péntek	zab

A napi ritmust a mindenkori csoportnapló tartalmazza.

Az óvoda hagyományos ünnepei, rendezvényei

A WOP által meghatározott ünnep tartalmakon túl az óvoda két ünneppel egészíti ki az ünnepek sorát:

- Titkos út az iskolába menőknek
- Búcsúzás az iskolába menőktől

Az ünnepek egy része óvónő és gyermek kapcsolatában születik meg a csoportokban. Vannak olyan nyitott ünnepek, amin az óvodába járó kisgyermek családja is részt vehet.

Az óvoda lehetőséget nyújt arra, hogy az ünnepek közül a nevelési évet záró János-ünnepet a búcsúzó, maradós és jelentkező családok együtt élhessék meg.

Ezek által is kifejeződik az ünnep lényege.

Az ünnepek pontos időpontjáról és megvalósulásának módjáról a nyitó konferencia határoz. Ezt az éves munkatervben rögzítik.

Délutánosság óvodánkban

„A Waldorf-óvoda igyekszik a szülőket arról tájékoztatni, hogy a gyerek érdeke megkívánná, hogy délben hazamehessen, mert maga a csoportban tartózkodás is fárasztó számára. Az volna a kedvező, ha a gyerekek az ebédet már otthon ehetnék meg, s a délutáni alvás után egy sokkal nagyobb és megnyugtatóbb személyes térben játszva és merengve dolgozhatnák fel a délelőtti élményeiket.”

Óvodánkban szükségesnek mutatkozik a délutánosság lehetősége a családok számára, ezért a gyermekek délutáni ellátásáról gondoskodunk.

„A délutánra való felvétel nem lehet automatikus, minden esetben egyéni, az egyes gyerekekre és családra vonatkozó döntést igényel.”

„Az óvónők és szülők személyes beszélgetésen vesznek részt. Az óvónők részéről fontos az alapos pedagógiai tájékoztatás a Waldorf-pedagógia általános, embertani szempontjairól, a délután rendjéről; valamint a szóban forgó gyerek személyes fejlődéséről, óvodai jelenlétéről. A szülők részéről pedig szükséges a helyzetük kellő feltárása, csak ezután következhet a közös mérlegelés. A döntést természetesen a szülőknek kell meghozniuk!”

Az óvónői kollégium a délutánosság igénylését ezért úgy kívánja megoldani, hogy személyes beszélgetésre várja a szülőket, ahol elmondhatják, miért szükséges számukra a gyermek délutáni óvodai elhelyezése.

A délutáni hazabocsátásnál legfontosabb szempont a ritmus kialakítása és betartása – a gyerekek számára átlátható módon. Fontos, hogy a gyerekek ne érezzék azt, délutáni programjuk abból áll, hogy szüleiket várják, miközben a többiekért már jöttek.

„A délután fő feladata a gyermeket a délelőtti folyamán ért élmények feldolgozására, a pihenésre, lehetőleg elalvására szolgáló nyugodt környezet megteremtése. Ezért fontos, hogy az aktívabb délelőtti lezárása után a tevékenységek állandó ritmusban kövessék egymást.” A lecsendesítés és az ébredés folyamatát az óvónő énekével segíti. Elsődleges cél az álomba merülés lehetőségét adni a gyermekeknek. Ezt az időszakot minden gyermek a saját fekvőhelyén pihenéssel tölti.

A délutánban az uzsonna és a hazabocsátás közti időt szabad játékkal töltik el a gyerekek.

Nyitva tartás, szünidők

20/2012. (VIII.31.) EMMI r. 12.§-nak megfelelően az óvoda pedagógiai programja tartalmazza, hogy az óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik oly módon, hogy a teljes nyitva tartás ideje alatt a gyermekekkel a csoportban óvodapedagógus foglalkozik.

Az óvoda reggel 6.30-kor nyit, fél kilencig várjuk a gyerekek érkezését. Ennek az időpontnak a betartását azért tartjuk fontosnak, hogy a (minimálisan egy órai) benti szabad játéokra lehetősége legyen minden gyermeknek.

A gyerek valódi szomatikus és pszichés szükségletei ebben az életkorban megkívánják a családon kívüli kapcsolatépítés lehetőségét, de az egészséges fejlődéshez szüksége van arra is, hogy visszatérhessen személyes környezetébe.

„A ritmikus váltásokba és változásokba tartoznak a pihenők és a szünetek, ugyanúgy, ahogy az alvás hozzátartozik az emberi természet ritmusához.” Óvodánkban 6 – 8 hetente biztosítunk lehetőséget a megpihenésre, amikor a gyerek az óvodában szerzett tapasztalatait beleviszi saját életébe és feldolgozza. A nevelési év közbeni rövidebb pihenőket nyáron egy hosszabb pihenés követi. A megpihenés hiányában a kifáradás hosszabb idő után irreverzibilis dekoncentrációs folyamatokat is elindíthat.

Óvodánk pedagógiai szünetei:

- őszi szünet
- téli szünet
- takarítási szünet
- tavaszi szünet
- nyári szünet

A pedagógiai szünetek rendjét az adott nevelési évre vonatkozó éves munkaterv és eseménynaptár tartalmazza.

AZ ÓVODAI NEVELÉS TARTALMA

Ez a fejezet a Waldorf - Óvodapedagógiai Program kiegészítése a helyi igények és szükségletek figyelembe vételével.

1. Az egészséges életmód alakítása

Gondozás

A gondozás a kisgyereket hozzásegíti az egészséges életvitel kialakításához. A gondozás során a gyermek testi - lelki szükségleteit elégítjük ki, figyelembe véve egyéni fejlettségét és igényeit. Az egészséges fejlődéshez fontos az óvoda szokásrendjének, nevelési hatásainak és a gondozásnak egységbe foglalása.

Egészséges életvitelre nevelés

A gondozási nevelés során a gyerekekben kialakul az egészséges életmód iránti igény. Ezáltal harmonikussá válik testi, pszichikus, és racionális fejlődésük. Az egészséges életvitelre nevelés magában foglalja a helyes szokások kialakítását, a személyi és tárgyi környezet higiéniáját, esztétikáját, az egészséges táplálkozást, a megfelelő testmozgást és a pihenést is.

1.1. Feladatok és módszertani alapelvek

Az egészséges életvitel igényének kialakítása ebben az életkorban kiemelt jelentőségű. A gyerekek gondozása, szükségleteik kielégítése, szokásrendszerük megalapozása a fő feladatunk. Az óvónő a gyermek számára biztosítson egészséges, biztonságos környezetet, óvja, védje a gyerekeket. A mindennapi edzési lehetőséget használja ki a gyerekek érdekében. Az óvónő gondoskodik a balesetvédelmi előírásokról, azok betartatásáról és a megfelelő higiéniai szabályok betartásáról. Az egészségügyi szokások kialakítására, megalapozására törekedjen:

- rendszeres kézmosás, fogmosás, fésülködés és öltözködés a délután óvodában tartózkodó gyerekek részére
- esztétikus, nyugodt étkezés
- a napi ritmusban, a családi élettel egybefonódóan a pihenés, alvás nyugalmának biztosítására

Legyen gondja a gyerekek rendezett, tiszta ruházatára, testi ápoltságára, ezt az igényt a gyerekekben is alakítsa ki. Gondoskodjon a rendszeres, aktív levegőzésről is.

1.2. Tevékenységek

Testápolás:

- A gyerekek kis segítséggel, majd később önállóan szappannal kezeti, arcot mosnak, törölköznek, amikor szükséges.
- WC használat után megpróbálják használni a WC papírt. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik.
- Segítséggel, majd később önállóan használják zsebkendőjüket, fújják az orrukat.
- Étkezés után kiöblítik szájukat.
- Használják a fésűt, hajkefét, majd a helyére teszik.
- Tüsszentéskor, köhögéskor a zsebkendőt a szájuk elé tartják.

Önkiszolgálás:

- A gyerekek felnőttek segítségével ismerkednek, majd gyakorlás útján elsajátítják az önkiszolgálás különböző műveleteit, azok sorrendjét, majd később önállóan végzik ezeket.
- Segítenek a teremrendezésben.
- Önállóan tevékenykednek, segítséget nyújtanak társaiknak és a felnőtteknek.

Étkezés:

- Edényekkel, evőeszközökkel kiszolgálják magukat, és ízlésesen elhelyezik az asztalon, étkezés után visszateszik a helyükre.
- Önállóan esznek és isznak igényük szerinti mennyiséget, helyesen használják az evőeszközöket.
- A szalvétát önállóan, kérés nélkül megfelelően használják.
- Étkezés közben ügyelnek az asztal és a környezet rendjére.
- Kirándulások alkalmával a fogyasztásra kerülő élelmiszereket tároló

csomagolásukból előveszik, maradékát a megbeszélte módon rendben elhelyezik.

Öltözködés:

- Kis segítséggel, majd később önállóan öltöznek és vetkőznek, megpróbálják betartani a megfelelő sorrendet.
- Holmijukat a saját helyükre teszik, és vigyáznak azokra.
- Cipőjüket megpróbálják önállóan le-, és felvenni, illetve később cipőfűzőjüket önállóan befűzni és bekötni.
- Séták, kirándulások alkalmával esőköpenyek, csizmák felvételében közreműködnek, levételkor a megfelelő tárolókra helyezik.

Környezet rendben tartása:

- A különféle eszközöket használat után önállóan rendben tartják és a helyükre teszik.
- Rendet tartanak maguk körül.
- Használják a lábtörölvét.
- Észreveszik, ha valaki hiányzik.
- A rendetlenséget megszüntetik.
- A kirándulások helyszínén a szemét tárolásában, összegyűjtésében utánpótlás erejével kapcsolódnak.

1.3. A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban

Testápolás:

- Önállóan mosakodnak, törölköznek, figyelmeztetés nélkül kezet mosnak, amikor szükséges.
- Körömkefével tisztítják a körmüket. Ruhájuk ujját fel-, és letűrik, gombjaikat be, illetve kigombolják.
- Használják a WC-t. Vigyáznak a WC, a mosdó rendjére, a tisztálkodási eszközöket a helyükre teszik.
- Hajukat rendben tartják.

Önkiszolgálás:

- Az önkiszolgálást teljes önállósággal, biztonsággal, természetes teendőként látják el.
- Az épületbe belépve a ruha-, cipőtisztító kefe, sárkaparót megfelelően használják.
- Önállóan tevékenykednek, észreveszik elvégezhető feladataikat és segítséget nyújtanak társaiknak, valamint a felnőtteknek.
- Iskolába lépés előtt a gyerekek önmaguk is képesek mindennapi szükségleteket életkoruknak megfelelően önállóan kielégíteni.

Étkezés:

- Étkezés közben kulturáltan viselkednek.
- Igénylik az asztal esztétikus rendjét.

Öltözködés:

- Önállóan, a megfelelő sorrendben öltöznek, vetkőznek.
- Holmijukat hajtogatva a helyükre teszik.
- Ruhaneműjükkel gondosan bánnak, cipőfűzőiket megkötik.
- Ha fáznak, vagy melegük van, segítenek magukon.
- Csizmájukat, hócipőjüket szükségese esetén letisztítják.

A környezet rendben tartása:

- Ügyelnek saját személyük és környezetük rendjére, gondozottságára.
- Az ajtókat csendesen nyitják, csukják, az eszközökkel óvatosan bánnak.
- Észreveszik, ha valami hiányzik, vagy rendetlen, a rendetlenséget megszüntetik.

1.4. A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Szoros kapcsolatot mutat a környezeti neveléssel, mivel a környezete védelme az egészséges életmód alapja. Kapcsolatban áll az anyanyelvi neveléssel, hiszen a testi kontaktus közben beszédhelyzet alakul ki. A testi neveléssel is kapcsolatban van,

mert a szervezet a mozgás által megfelelő edzettséghez jut és ezzel biztosítja az egészség megőrzését.

Összegzés:

Azonos szemléletmód szabályozza az óvoda helységeinek, udvarának berendezését, alakítását. Ebben az óvónők aktív közreműködése meghatározó szerepet játszik. Az egészséges élettér így szolgálja a program célkitűzéseinek megvalósítását, benne a gyermekek egészséges testi fejlődésének lehetőségét. A terek berendezésénél megkülönböztetett figyelmet fordítunk a természetes anyagok kiválasztására. Olyan tárgyakat, eszközöket, játékszereket biztosítunk, amely az alapérzések és a fantáziaerők táplálását is szolgálják. Igaz anyagokkal a fa melegét, a fém hidegét, a textilek sokféleségét, a gyapjú puhaságát tapasztalhatják meg. Játékeszközeink között igazi szerszámok és felnőtt munkaeszközök kicsinyített másai is találhatóak (pl.: talicska, lapát, seprű, gereblye, kalapács, stb.). A tevékenységek tudatos megszervezésével és az ehhez kapcsolódó gyermeki tevékenységekkel, valamint az ezen alapuló szokásokkal biztosítjuk a gyermekek megfelelő életvitelét.

2. Az érzelmi nevelés és a szocializáció biztosítása

A közösségi nevelés a gyermek és környezete közötti kapcsolatrendszer, amely spontán és tudatos hatásaival pozitívan befolyásolja a gyermeki személyiséget. Az óvodai nevelési folyamat alapvető, átfogó kerete: gyakorlati módszer, eljárásrendszer, amely lehetővé teszi a társadalom szempontjából értékes tulajdonságok alakítását.

A közösség elsősorban a játék által alakul, itt olyan óvodai élet szerveződik, amely elősegíti a gyermekek erkölcsi tulajdonságainak – együttérzés, segítőkészség, önzetlenség, figyelmesség, stb. – fejlődését. Teret engedünk az önérvényesítésnek, az önálló konfliktuskezelésnek, melynek, ha kell, határt szabunk.

A közös munka során - felnőtt mintaadással megerősítve - kialakítjuk a gyermekekben, hogy figyeljenek egymásra, a felnőttekre, legyenek képesek az elfogadásra és a várakozásra. Az óvodapedagógus – gyermek, gyermek - dajka, gyermek – gyermek kapcsolatot pozitív attitűd, érzelmi töltés jellemezze.

2.1. Feladatok

- Az óvónő vegye figyelembe, hogy a szociális tanulás a gyerek születésekor kezdődik. Abban a környezetben, amelyikbe születik, s amelynek tudata és spontán hatásrendszere mind pozitív, mind negatív irányba befolyásolja személyiségük alakulását.
- Alakítsa ki és gyakoroltassa a felnőttekkel, társakkal kapcsolatos viselkedési szokásokat.
- Nevelje arra a gyerekeket, hogy megértést, toleranciát tanúsítsanak egymás iránt.
- Alakítsa ki a társakért, csoportért érzett felelősséget, a demokratikus szabályok betartását.
- Vegye figyelembe a közösségben zajló folyamatok, a társas kapcsolatok, a közös tevékenység kibontakoztatását.
- Szervezze meg céltudatosan a gyerek életrendjét tartalmazó rugalmas napirendet, mely lehetővé teszi a személyiség fejlődését.
- Törekedjék a barátságos derűs légkör biztosítására.
- Tegye lehetővé, hogy közösségi érzelmük kialakulhasson (közös élet biztonsága, nyugalma).
- Segítse a közösségi szokások kialakítását, melyek hatnak a közösségi érzelmek, magatartások alakulására.
- Legyenek képesek azonosulni a közösségi - erkölcsi igényekkel, kívánalmakkal. Adjon lehetőséget a személyiség pozitív széleskörű fejlődéséhez.

2.2. Tevékenységek

- A kívánt játékokat elkérik egymástól, átadják egymásnak.
- A szokásoknak természetes módon eleget tesznek, az belső igényükké válik.
- Közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Észreveszik, hogy kinek van szüksége segítségre.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják egymás és az óvónő közlését
- Tevékenységekbe bekapcsolódnak.

- Tisztelettel viselkednek a felnőttek iránt.
- Keresik a segítségnyújtás formáit.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.
- Életkoruknak megfelelő tevékenységet folytatnak, amit saját képességüknek megfelelő szinten végeznek.
- Egyre nagyobb önállóságra tesznek szert.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Együttműködnek a feladat elvégzésében, még akkor is, ha nehézséget jelent számukra.
- Vállalkoznak önálló véleményalkotásra.

2.3. A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban

- Az eddig kialakult szokások a gyerekek igényévé válnak, amelynek természetes módon tesznek eleget.
- A közös tevékenységekben aktívan részt vesznek.
- Elfogadják az adott tevékenység által megkívánt magatartási formákat.
- Észreveszik, hogy kinek, miben van szüksége segítségre.
- Számba veszik a csoport tagjait, érdeklődnek a hiányzók iránt.
- Figyelmesen, türelemmel hallgatják meg az óvónő és társaik közlését, kérdését.
- Önként, vagy az óvónő kérésére bekapcsolódnak a tevékenységekbe.
- Tisztelettel viselkednek a felnőttekkel, az óvoda dolgozóival, vigyáznak munkájuk eredményeire.
- Ébrednek bennük a közösségi öntudat, örülnek a közösen elért sikereknek.
- Kialakul a csoport élete iránti érdeklődés. Természetes szükségletté válik a közös tevékenység.
- Együtt éreznek társaikkal, érdeklődnek egymás iránt. Felismerik, mikor kapcsolódhatnak be társaik tevékenységébe. Érdeklődnek társaik mondanivalója, munkája iránt.
- Önállóan keresik a segítségnyújtás megfelelő formáit.
- Bízhatnak önmagukban és társaikban.

- Érzelmileg és értelmileg egyaránt elfogadják és követik az óvónő kérését, útmutatását, felfogják alapvető metakommunikatív jelzéseit (elismerés, nemtetszés, öröm, biztatás, szomorúság).
- Adott tevékenység (játék, munka) által megkívánt magatartási formát önként vállalják.
- A megkezdett munkát kérés nélkül befejezik.
- Felelősséget éreznek a vállalt feladatért, amelyet akkor is elvégeznek, ha nehézséget jelent, vagy érdeklődésüket már nem köti le.
- Spontán alakuló, vagy az óvónő által létrehozott kiscsoportban (mikrocsoportban) képesek együttműködni a feladat elvégzésében, elfogadják a tennivalótól függő alá-, fölé-, és mellérendeltségi viszonyokat.
- Képesek kívánságaikat, törekvéseiket módosítani, esetleg elhalasztani, ha erre — számukra belátható okból — szükség van.
- Önálló véleményalkotásra is vállalkoznak. Választanak és döntenek ismert helyzetekben.
- Igazat mondanak.

2.4. A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Legközelebbi kapcsolatban a játékkal van, mert ez a közösségi élet fejlesztésének alapvető eszköze. Kapcsolatban áll a munka jellegű tevékenységekkel is, mert az óvodai munka elsősorban közösségért végzett tevékenység. Az ünnepek, a hagyományápoló tevékenységek, a kirándulások szervezése is pozitívan befolyásolja mind az egyes csoportok, mind az egész óvoda közösségének alakulását.

Összegzés:

A munka jellegű tevékenységek gyakorlása során a gyerekek tapasztalatokat, jártasságokat szereznek. Az érzelmi hatások révén feladattudatuk, önértékelésük, önbizalmuk fejlődik. A közösen végzett munka erősíti a baráti, az egymást segítő kapcsolatokat alakulását. A környezetükben lévő felnőttek munkája például szolgálhat és meghatározója lehet a munkához való viszonyoknak.

A gyermeki magatartás alakulása szempontjából modell értékű az óvodapedagógus és az óvoda más dolgozóinak kommunikációja, bánásmódja és viselkedése.

3. Az anyanyelvi és értelmi fejlesztés és nevelés megvalósítása

3.1. Feladatok és módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus, mint modell:

- Szeresse és ismerje anyanyelvét, önképzéssel fejlessze anyanyelvi kultúráját.
- Beszéde legyen követésre méltó példa, a hangok ejtésében kifogástalan.
- Mondatszerkesztése legyen egyszerű, érthető és helyes, de változatos.
- Természetes hangon beszéljen. Tartózkodjon a hangos beszédetől.
- Alkalmazza megfelelően a beszédtechnika elemeit (hangsúly, hanglejtés, hangmagasság, hangszín, ritmus, szünet, stb.)
- Törekedjen a szemléletességre, képszerű kifejezések alkalmazására, beszéde színes, érzékletes, dinamikus, megelevenítő erejű legyen.
- Jellemezze a határozottság, következetesség, ugyanakkor személyisége elfogadó, együttműködő, odaforduló, támogató legyen.
- Kerülje a kiabálást, a fenyegetőzést, felháborodását viszont nyilvánítsa ki.
- Alkalmazza a humort, de kerülje a gyermekekre irányuló gúnyt.
- Teremtsen olyan biztonságot nyújtó, derűs csoportléggkört, amelyben a gyermek megnyílik, akar és mer kommunikálni, kialakul a beszédkedve.
- Kérdéseivel is fejlessze a gyermekek gondolkodását, ösztönözze beszédre (alkalmazza helyesen a sugalmazón kiegészítendő, rávezető kérdéseket).
- Tárja fel a gyermekek interakciós zavarait, keresse meg azok okait, tapintatosan törekedjék megszüntetésükre.
- Folyamatosan kísérje figyelemmel a gyermekek kommunikációs készségének fejlődését, beszédhelyzetekben tapasztalt viselkedésük változását, egy - egy új fejlettségi szint megjelenését.
- Ismerje fel a beszédtechnikai hibákat, mintaadással javítsa azokat, a rászoruló gyerekeket irányítsa megfelelő szakemberhez.
- Ismerje meg a család anyanyelvi kultúráját, táj-, rétegnyelvi jellemzőit, a köznyelvtől való eltérés okait, a családban esetleg előforduló beszédhibákat.
- Tájékoztassa a szülőket a gyermekekről szerzett óvodai tapasztalatairól, segítse a családot a gyermek anyanyelvi fejlődésében.
- Az óvodában dolgozó felnőttek egymás közötti érintkezése példamutatóan

feleljen meg a gyermekektől is elvárt normáknak.

- Az óvónők és a szülők közötti beszélgetések a gyermekcsoportban rövid, lényegre törő közlések. Az óvodai életet nem zavarhatják meg.

3.2. Tevékenységek

Beszélgetések:

Minden nap lehetőséget kell adnunk a gyerekeknek, hogy elmeséljék élményeiket, beszélhessenek arról, ami foglalkoztatja őket. A téma jellegétől, intimitásától függően az egész csoporttal, vagy kisebb csoporttal, vagy egy - egy gyerekkel folytatunk beszélgetést.

Mondókázás, verselés, mesélés:

A népi mondókák és a népmesék az anyanyelv sajátos ritmusát, dallamát, hangzóvilágát nyelvünk törvényeinek megfelelő formában közvetítik. A versmondás pedig a legtermészetesebb alkalom a beszédtechnikai problémák javítására, a szókincs bővítésére. A mese a legalapvetőbb élményforrás a gyermekek számára. Oldja a szorongást, levezeti a feszültséget.

Bábozás, dramatizálás:

Az óvodapedagógus bábjátéka során a bábu jó példát adhat a gyerekeknek, a bábozó gyerekek pedig megtanulnak a hangjukkal bánni, párbeszédek az aktív szókincs felhasználásának játékos gyakorlatai. Segít a báb a gátlások feloldásában a bátor tagolt beszédre való szoktatásban. A dramatizálás azonosulási lehetőséget kínál a mese szereplőivel. A mély átéléssel való játék közben a szorongó gyermek is könnyebben kommunikál, fejezi ki az érzelmeit, vezeti le indulatait.

Szerepjátékok, drámajátékok:

A szerepjáték lehetőséget nyújt a személyiség minden vonásának, minden készségének fejlesztésére, a legkülönbözőbb ismeretek elsajátítására, gyakorlására. Ebben a játékformában állandó érzelmi és intellektuális kapcsolat, kölcsönös információcsere és interakció van jelen. A dráma sajátos eszközeivel való nevelés

pedig a kapcsolatfelvétel, a kapcsolattartás, a közlés megkönnyítését szolgálja.

Nyelvi játékok:

Fontos, hogy szervesen illeszkedjenek ezek a játékok is a gyerekek tevékenységéhez, játékos keretben sok - sok ötlettel fűszerezve kezdeményezze az óvodapedagógus.

3.3. A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-8 éves korban

A gyerekek páros és csoportos beszédhelyzetekben megfelelő beszédfordulatokkal és viselkedési formákkal teremtik meg és tartják fenn a kapcsolatot.

Nyugodtan, figyelmesen hallgassák végig az óvónőt, és ha párbeszédben vesznek részt, várják meg a másik megnyilatkozását. Saját kérdésüket, válaszukat, kiegészítő gondolataikat ahhoz igazítják.

Helyesen használják a névmásokat, a névutókat, a jövő idejű igeidőt és igemódokat. Beszédüket személyiségüknek és az aktuális helyzet által kiváltott érzelmeknek megfelelő természetes gesztusokkal, arcjátékkal kísérik.

Tisztán ejtenek minden beszédhangot.

3.4. A terület kapcsolata más nevelési területekkel

A gondozási műveletek jó alkalmat teremtenek a párbeszéd kialakítására, a szóbeli utasítás megértésének és követésének megfigyelésére. Kapcsolatban áll a közösségi neveléssel, hiszen a társas kapcsolatok alapja a kommunikáció, az anyanyelv használata. A játékban és ezen belül a tanulási folyamatban kialakult kapcsolatok természetes körülmények között fejlesztik a beszédet. A munka jellegű tevékenységek is szükségessé teszik a folyamatos kapcsolattartás érdekében a beszédet.

Összegzés:

Az anyanyelvi nevelés programunkban kiemelt helyet foglal el. Az óvónő a gyermekeket tapasztalásos, érzékszervi élményeken át fejleszti, így beszédük a

változatos tevékenységek, érintések során fejlődik. A gyermekek a nyelv elsajátítása során teljes személyiségükben fejlődnek.

Az anyanyelv fejlesztése és a kommunikáció különböző formáinak alakítása – beszélő környezettel helyes minta és szabályközvetítéssel és nem javítgatással – az óvodai nevelő tevékenység egészében van jelen.

4. Esztétikai nevelés

Az ember környezetében lévő tárgyak és jelenségek esztétikai értékeket hordoznak. Programunkban az esztétikai nevelés fontos szerepet kap. Egyes területei áthatják gyermekek tevékenységformáit, gazdagítja és fejleszti kreativitásukat. Az esztétikai nevelés komplex folyamat, amely elősegíti a személyiség sokoldalú fejlődését.

Feladatunk a szép megismertetése, a rácsodálkozás képességének fönntartása, a mindennapokban az alkotási kedv kibontakoztatása.

Így óvodánk életében a természetes anyagok használata minden területen tudatos választás. Termünk bútorzatát nagyobb részét a tároló és játszó funkciókat is betöltő egyszerű formájú bútorok alkotják. Színhangulatát csoportunknak a bútorok és játszópolcok a fa különböző színei adják, amit a nagy felületeket lefedő textilek pasztell színvilága egészít ki.

Minden csoportszobában kiemelt jelentősége van az időszakonként megújuló „évszak-asztal”-nak. Ezen az aktuális időszak letisztult képe tükröződik vissza - a gyermekek fejlődését segítő.

Használati tárgyak, játékeszközök tárolására legnagyobb részét vesszőből készült kosarakat használunk; méretben, formában tudatosan törekszünk sokszínűsége. Használati tárgyaink, játékszereink egyedi, kézi megmunkálásúak. Nagyrészt nemezelés, fafaragás, kosárfonás, varrás, kötés, horgolás, szövés technikájával készültek.

5. Zenei nevelés (ének, zene, dalos kör)

5.1 Feladatok és módszertani alapelvek

Az óvodapedagógus mint modell:

- Szeresse és ismerje a magyar népdal és gyermekdal kincset, fejlessze zenei kultúráját, műveltségét.

- Éneke, intonálása legyen követésre méltó, tiszta, pontos.
- Törekedjen a kifejező éneklésre, dinamikája, erőssége a dal mondanivalójához kapcsolódjon.
- Teremtsen éneklésével, zenélésével olyan légkört, amelyben a gyermek is meg mer nyilvánulni ezen a módon.
- Törekedjen arra, hogy a nap minden részét hassa át a zene, a dal az adott tevékenységnek megfelelően legyen az éneklés a mindennapi élet része a csoportban.

5.2 Tevékenységek

Éneklés:

A szabad játék, a kézműves tevékenységek, a rendrakás és az esetleges várakozás alatt az adott időszaknak megfelelő nép-, gyermekdalok éneklése, dúdolása, tanulása zajlik, kísérve az adott tevékenységet, mintegy az „élet részeként”.

Zenélés:

A szabad játék alatt a gyermekeknek módjuk van különféle hangszereket kipróbálni, a játékukhoz felhasználni (xilofon, dob, csörgők, cintányér, stb.). A különféle minőségi hangszerek keltette hangok megfigyelése, a velük való foglalkozás gyógyító erejű, jól kiegészíti a szabad játékot. Az óvónő hangszeres játéka segíti az adott ünnep, időszak átélését, elmélyítését, az érzések, érzékek mozgatóját.

Dalos kör:

Az ünnepkör, évszak, időszak jellegének megfelelően összeállított énekek az átélést, megértést, rögzítést segítik elő, legfőbb célja az érzések megszólítása. Mindig mozgás is kíséri, amelyet utánpótlás útján végeznek a gyerekek.

5.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7-éves korban

Az évek során egyre tisztábban énekelnek a gyerekek, megismernek sok dalt, éneket, egy-egy mozdulat, évszak, időszak, ünnep is előhív belőlük már korábban megismert énekeket. A mindennapok részeként megélt éneklés saját belső igénnyé válik, így egy-egy helyzetben gyakran ők maguk is éneklést kezdeményeznek.

5.4 A terület kapcsolata más nevelési területekkel

Mivel óvodánkban az emberi énekhang minden napszakot, tevékenységet áthat, így kapcsolata más területekkel mindennapos, az élet része. Átélik általa, hogy énekelni jó, öröm, szépséget, megnyugvást hoz.

Összegzés: A zenei nevelés hangsúlyos, fontos szerepet játszik programunkban. Nem csak a passzív zenehallgatást, hanem a nyugodt, oldott légkörben való önkifejezést hívja elő a gyermekben, ezáltal szinte gyógyító jellegű. Mindig az emberrel, és nem a technikával kapcsolatban találkozik vele a gyermek, ez ösztönzi őt észrevétlenül, önkéntelenül is a zene részesévé válásra.

6. Mozgás (euritmia, szép mozgás)

6.1 Feladatok és módszertani alapelvek

A kisgyermek közvetlen utánzóképesége minden tevékenységet, így a mozgást is áthatja, ezért az óvodapedagógus mozdulatai áttekinthetőek, követhetőek, utánozhatóak, egyszerűek és képszerűek legyenek. Az euritmia és a ritmikus játék művészi mozgás megformálása mélyen beépül a kisgyermekbe, ennek tudatában kell kialakítani, előadni az utánzásra szánt mozgásformákat. Az a mozgásnyelv, amelyet az óvodapedagógus alkalmaz, a verset, mesét, dalt zeneiségével, és tartalmának megfelelően egészítse ki. Megfelelő váltakozásban jelenjenek meg az erőteljesebb-gyengébb, a nagy-finommozgások, vidámabb-komolyabb hangulatok.

6.2 Tevékenységek

Dalos kör:

A napi ritmus megfelelő idejében az óvónővel együtt mozogva, őt utánozva végzik a mozgást, mondják a verseket, mondókákat, éneklük az énekeket. Mozdulatkincse a tartalom megértését, elmélyítését segíti elő.

Euritmia:

Ezt a mozgásművészetet képzett euritmia tanár vezeti a ritmikus játék idejében. Az euritmia során a hangzókat, hangokat speciális mozdulatokkal fejezi ki, és így képez

szabályos testi „gesztus-nyelvet”. Mozdulatokkal játszanak el, amelyek a beszéd, a nyelv és a zene szerkezetével függnek össze.

6.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban

Az iskolás korra várhatóan teljesen testük uraivá válnak, melyhez ezek a mozgásos tevékenységek nagymértékben hozzájárulnak. Minden gyerek saját tempójában érheti el ezt a fejlettségi szintet, nem gátolják őket a siettető, „fejlesztő” helyzetek. Nem csak a szervezett mozgásos tevékenységben, hanem a szabad játék során is alkalmazzák az itt megismert elemeket, ügyesebbé, kifejezőbbé, biztosabbá válnak a spontán helyzetekben is.

Összegzés:

A saját test érzékelésében fontos szerepet játszik a mozgás, annak minden formája, és mindez természetes, játékos körülmények között zajlik le. A kevés kész eszköz segíti a képzelet, fantázia, képi gondolkodás, helyzetfelismerés és – megoldás mindennapos használatát, és ezáltal fejlesztését is.

7. Külső világ tevékeny megismerése

7.1 Feladatok és módszertani alapelvek

Alapelv, hogy az óvodai időben az óvodapedagógus semmi olyat nem csinál, amit a gyermekek nem utánozhatnak. Minden, a csoport életével kapcsolatos munkát az óvodapedagógus a gyermekek előtt végez. Átlátható folyamatok zajlanak előttük, amelyekben ők is részt vehetnek. Az óvodában végzett háztartási, kerti munkák zöme hasonlít egy régi, hagyományos háztartás munkáihoz, ahol nem gépek működnek, hanem az emberi kéz dolgozik.

7.2 Tevékenységek

Mindennapi munkák: sütés, főzés, terítés, ételosztás, mosogatás, rendrakás, öntözés, takarítás, sepregetés, kertgondozás, kézművesség.

Heti munkák: gyapjúkártyolás, mosás, teregetés, vasalás, varrás, játékszerek javítása, készítése.

Havi, évszakonkénti munkák: bútorápolás, ültetés, veteményezés, betakarítás, befőzés, terménytörés és darálás, gabonaőrlés, terem dekorálás, díszítés, fonalmunkák, bábvarrás, bábkészítés.

Ezek a tevékenységek a gyermekek előtt zajlanak, hogy amennyit lehet, tekintsenek át a folyamatokból, és ők maguk is vegyék ki a részüket a munkából.

7.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 korban

Az óvodai élet során az önállóság, a magabiztosság, a folyamatok értése teljesebben ki. A saját érzéki, érzékszervi tapasztalatok útján ismeri meg a gyermek a külső világot, a tevékenységek által.

Összegzés: Csak akkor tud a gyermek a külső világról tapasztalatokat, benyomásokat, ezek által ismereteket szerezni, ha utánozható felnőtt segítségével részt vehet életkorának, fejlettségének megfelelő módon a különféle tevékenységekben. Ez ad erőt, motivációt az újabb megoldandó problémák előtt a számára.

8. Waldorf sajátosságokon alapuló ábrázoló tevékenység (esztétikai nevelés)

8.1 Feladatok és módszertani alapelvek

- Esztétikus, áttekinthető környezet megteremtése a gyermek számára az óvodapedagógus által.
- Újból és újból rátekinteni a helyiségekre, dekorációra, az egész életterre.
- Az óvodapedagógus ábrázoló, díszítő munkájában megjelenő igényesség hassa át a mindennapokat, helyt adva az utánpótlásnak, utánozhatóságnak.

8.2 Tevékenységek

Rajzolás: méhviaszból készült, élénk, telített színű, téglalakú krétával való ábrázolás, amelynek nincs megadott témája, önállóan tevékenykednek vele a gyerekek.

Gyurmázás: méhviasz lapokkal való ábrázolás, melyek a kéz melege által válnak formálhatókká.

Gyapjúkép-készítés: színes, kártolt gyapjú használata filclapra; ez a technika átmenetet képez a plasztikus formálás és a képalkotás között.

Sütés, mint formálási tevékenység: alapvető formák jönnek létre a kenyértésztából (cipó, kifli, zsemle, csiga, rúd, kalács, fonat, koszorú).

Festés: vizes akvarellpapíron akvarellfestékkel keverik ki az alapszínekből a többi színt; ez a tevékenység a színből, a színélményből indul ki, és kontúrtales.

8.3 A fejlődés várható jellemzői 5-6-7 éves korban

Az anyag megtapasztalása, az anyagok közötti minőség-különbségek megézésétől az egyre konkrétabb ábrázolás felé vezet az út. Mindenki a maga ütemében siettetés nélkül jut el a magasabb szintre, élvezve, hogy alkotni jó, a különféle anyagokkal bánni öröm. Az ábrázolási folyamatokban megfigyelhető, hogy az tükröt mutat a gyerek saját világélményéről, fejlődéséről, melyek az óvodapedagógus számára jelzéseként szolgálnak.

Összegzés: Legfontosabb dolog a gyermek számára oldott, derűs légkört, esztétikus, nyugalmas környezetet teremteni, mert ebben tudja magát a legteljesebben kifejezni. Az ábrázoló tevékenységek belső örömből, és ne a feladat-kényszerből fakadjanak, ekkor képesek leginkább elérni céljukat.

A WALDORF ÓVODAPEDAGÓGUS FELADATAI

Konferencia

Minden nevelésre, pedagógiára közvetve vagy közvetlenül kiható kérdésben az Óvónői Kollégium vezeti az óvodát. Itt születnek azok a döntések, amelyeket az intézmény életében meg kell hozni.

Óvodánkban az Óvónői kollégium tagjai az intézmény valamennyi óvodapedagógus munkakört betöltő alkalmazottja.

Az Óvónői Kollégium feladatai közé tartoznak időnként megjelenő, valamint rendszeres feladatok.

Időnként megjelenő kötelezettség az intézmény alapszabályzatainak, alapokiratainak megalkotása, a gyermekfelvétel és –átvétel, alkalmazások kérdései, az éves munkaterv kialakítása.

„A konferencia leglényegesebb része azonban nem e fenti technikai vezetés, hanem a pedagógiai erőforrások megnyitása.”

A kollégiumi ülések rendszeres feladatai közé tartozik a művészeti tevékenység, pedagógiai mű olvasása és közös értelmezése, gyermekmegfigyelés és gyermekmegbeszélés, adott időszakra történő visszatekintés, valamint a következő időszak tervezése, illetve technikai ügyek intézése.

A tervezésnek és visszatekintésnek vannak éves, illetve ünnep – időszakra, hétre és napra vonatkozó fázisai. Az éves tervezés a nyitókonferencia feladata, míg az éves visszatekintés a záró konferencia feladata. Az ünnep – időszakok tervezése és visszatekintése az adott időszakot megelőző, illetve azt követő konferenciákon valósul meg. A hétre és napra vonatkozó tervezés kötött része a Helyi Pedagógiai Programban kerül kialakításra, változó részei pedig a mindennapi óvónői munkában jelenik meg. Az ezekre történő visszatekintés is napi feladata az óvónőknek.

Az óvoda helyi sajátosságai alapján az intézményvezető egyben csoportvezető óvodapedagógus is, rajta kívül csak a délutános óvónő rendelkezik óvodapedagógiai végzettséggel, így a pedagógiai munka ellenőrzése a konferenciák során történő visszatekintéssel és önellenőrzéssel valósul meg. Ennek keretében a pedagógusok rátekintenek az elmúlt időszak eseményeire, reflektálnak a történetekre, illetve megfogalmazzák az adott szituációkra vonatkozó önértékelésüket.

Mivel előre tervezett pedagógiai szituációkat nem szoktunk végezni, a pedagógus jelenlétén múlik: vegye észre az adott pillanatban – egy - egy kisgyermek saját erőfeszítése során hogyan léptethető, azaz, hogyan fejleszhető „itt és most” (ennek eszközei a dicséret, a gondolkodtató kérdések, az önállóság biztosítása)

A gyermekmegfigyelés és gyermekmegbeszélés óvodánkban teljes mértékben a WOP szerint valósul meg.

„A csoport életéhez szükséges berendezések, felszerelések, speciális anyagok beszerzéséről a rendelkezésre álló költségvetési keretösszeg erejéig a

csoportvezető óvónő gondoskodik. Fokozatosan kialakítja a Waldorf-pedagógia ajánlásainak megfelelő környezetet (kert, udvar, konyha) és az igényelt étkezési rendet.”

Kibővített üléseken az óvónőkön kívül az intézmény valamennyi alkalmazottja együtt ülészik. Ez évi 4 alkalom, melynek időpontjait az éves munkaterv rögzíti.

A szülők ismerkedési folyamata

Óvodánkba történő gyermekfelvételkor fontosnak tartjuk, hogy a szülők ismerjék a Waldorf pedagógiát, intézményünk működését legalább olyan mélységig, hogy világos képük legyen arról, milyen közegbe, környezetbe hozzák, adják gyermekeiket.

Az ismerkedési folyamat lehetőségei a Nyitott Kapuk játszódelutánok, érdeklődők szülői estje és pedagógiai előadások, melyeken a szülők tájékozódhatnak óvodánk pedagógiájáról és működéséről.

Gyermekfelvétel/átvétel

A jelentkezési lap kitöltése után kerül sor a családokkal történő személyes beszélgetésre. Erre a találkozóra a szülőket gyermekükkel együtt várjuk. Miután az óvónői kollégium meghozta döntését a gyermek felvételével/átvételével kapcsolatban, írásban értesíti a szülőt.

Csoportalakítás elvei, prioritások

Gyermekfelvétel során prioritást élvez a testvérek elhelyezése a csoportban. Óvodai csoportunk összetételekor törekszünk arra, hogy a kis – középső – nagycsoportos életkorú gyermekek egyenlő arányban legyenek jelen. További csoportalakítási szempont a gyermekek habitusának összehangolása, a nemek arányának kiegyenlítetttsége.

Maximális csoportlétszámunk 25 fő.

Gyermekfelvételkor a döntést a fent meghatározott csoportalakítási elvek határozzák meg.

Együttműködés a szülőkkel

„A szülők és az óvoda pedagógusai kölcsönösen egy bizonyos fajta együttműködést kell, hogy felajánljanak egymásnak és elfogadjanak egymástól. Ez az együttműködés természetesen a gyerekre irányul és a gyerek javát keresi. Fogadóórákat, családlátogatásokat tart az óvónő, és a szülői esteken a szülők tovább ismerkednek a Waldorf-pedagógiával, itt maguk is átélhetik a gyakorlati tevékenységekben mindazt, amit gyerekeik csinálnak napközben az óvodában.

A szülők intenzíven részt vesznek az óvoda fenntartásának mindennapi tevékenységében, mind gyakorlati, mind anyagi értelemben. A Waldorf-óvoda szociális szervezeti forma, ahol a gyerekekért történik minden, és a felnőttek együttműködnek azért a célért, hogy eredményesen és zavartalanul folyhasson a pedagógiai munka.”

A gyermekfelvétel után a szülők kötelezettséget vállalnak arra, hogy a pedagógiai év folyamatában biztosítják a gyermek számára az állandó jelenlétet, az ünnepeken való részvételt, valamint hogy részt vesznek az óvoda azon fórumain, amelyek az óvoda működését, működtetését segítik (pl.: Szülői estek, Szülői Fórum, stb.).

A szülők a csoportban folyó munka eredményességét együttműködésükkel és támogatásukkal segítik. Az évkör ünnepeit közösen készítik elő a csoport pedagógusaival. A szülők éves szinten mandátumos rendszerben vállalják a karbantartási, takarítási és javítási feladatok elvégzését.

PEDAGÓGIAI PROGRAMUNKHOZ KAPCSOLÓDÓ SZAKMAI DOKUMENTUMOK

1. A óvoda éves *munkaterve*, mely tartalmazza az intézmény csoportjainak és alkalmazottainak feladatait, programjait, valamint az éves eseménynaptárt.
2. Az óvodai pedagógiai program éves tervezése az óvodapedagógusok által vezetett hivatalos *csoporthapló*ban történik.

Az óvodai csoportnaplóban fel kell tüntetni az óvoda nevét, OM azonosítóját és címét, a nevelési évet, a csoport megnevezését, a csoport óvodapedagógusait, a megnyitás és lezárás helyét és időpontját, az óvodavezető aláírását, papíralapú dokumentum esetén az óvodai körbélyegző lenyomatát, valamint az alkalmazott pedagógiai program nevét.

A csoportnapló tartalma:

- a.) a gyermekek neve és óvodai jele
- b.) fiúk és lányok számának összesített adatai, ezen belül megadva a 3 év alatti, a 3-4 éves, a 4-5 éves, az 5-6 éves, a 6-7 éves gyermekek száma, továbbá azon gyermekek száma, akik bölcsődések voltak
- c.) a nevelési évben tankötelessé váló gyermekek neve
- d.) napirend, napirend szerinti tevékenységek és azok időtartama
- e.) a hetente ismétlődő közös tevékenységeket tartalmazó hetirend napi bontásban
- f.) nevelési éven belüli időszakonként
 - fa) nevelési feladatok,
 - fb) szervezési feladatok,
 - fc) tervezett programokat és azok időpontjai,
 - fd) a gyermekek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló tevékenységek, foglalkozások keretében az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységi formák tartalmi elemei,
 - fe) értékelések
- g.) hivatalos látogatások, látogatás célja, időpontja, látogató neve és beosztása
- h.) gyermekek egyéni lapja

3. Programunk fontos eleme, jogszabály szerint, az óvodás gyermekek fejlődésének folyamatosan nyomon követése. A *gyermek fejlődését nyomon követő dokumentáció* a gyermek fejlődéséről folyamatosan vezetett olyan dokumentum, amely tartalmazza a gyermek fejlettségi szintjét, fejlődésének ütemét, a differenciált nevelés irányát.

A gyerekek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalma:

- a.) anamnézis (a szülő készíti el jelentkezéskor, előre összeírt kérdéssor alapján)
- b.) a gyermek fejlődésének mutatói (érzelmi-szociális, értelmi, beszéd-, mozgásfejlődés), valamint az óvoda pedagógiai programjában meghatározott tevékenységekkel kapcsolatos egyéb megfigyelések, a gyermek fejlődését segítő megállapítások, intézkedések, az elért eredmény
- c.) az egész napos nyitva tartást igénylő családok esetében az altatásra vonatkozó szülői kérvény, az óvónők és szülők ezzel kapcsolatos fogadóórájának jegyzőkönyve, mely tartalmazza az ezzel kapcsolatos határozatot
- d.) pedagógiai szakszolgálatok megállapításai
- e.) pedagógiai munkát segítő fejlesztő pedagógusok javaslatai
- f.) a szülő tájékoztatásáról szóló feljegyzések
- g.) indokolt esetben a szakszolgálat igénybevételének javaslatáról szóló dokumentum, mellyel a szülő felé jelez az óvoda

A gyermekek fejlődését nyomon követő dokumentáció tartalmi szempontrendszer:

Testi képességek

a.) Nagymozgások

- Mozgáskoordináció, motoros képességek
- Téri tájékozódás nagymozgással, a cselekvés szintjén

b.) Finom motorikus mozgás

- Ábrázoló tevékenység (rajzolás, festés, mintázás, kézimunkázás)
- Ábrázolás a mindennapi életben (játék, barkácsolás, díszítés)

Értelmi képességek

a.) Érzékszervi szféra, percepció

- Testséma ismeret
 - Hallás (auditív percepció)
 - Látás (vizuális percepció)
 - Tapintás (taktilis percepció)

- Koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), kinesztétikus érzékelés, keresztcsatornák működése
- Téri irányok, relációk érzékelése, idő érzékelése) Kognitív szféra
 - Gondolkodási műveletek
 - Fogalomismeret, tájékozottság
 - Összehasonlítás, megkülönböztetés
 - Következtetés, ítéletalkotás, analízis, szintézis
 - Konkretizálás, általánosítás, csoportosítás, osztályozás
 - Számfogalom, téri, időbeli viszonyok, szimmetria
 - Pszichikus funkciók működése
 - Koncentráció, feladattartás, figyelem
 - Érdeklődés
 - Emlékezet
 - Képzelet
 - Problémamegoldó képesség

b.) Érzékszervi szféra, percepció

- Testséma ismeret
 - Hallás (auditív percepció)
 - Látás (vizuális percepció)
 - Tapintás (taktilis percepció)
- Koordinációs működés (test, kéz, láb, szem), kinesztétikus érzékelés, keresztcsatornák működése
 - Téri irányok, relációk érzékelése, idő érzékelése

Verbális képességek

a.) Nyelvhasználat – az összefüggő, folyamatos beszéd megjelenése, a beszéd tisztasága, nyelvhelyesség

b.) Verbális kommunikáció

- Beszéértés
- Nyelvi kifejezőkészség

Szociális képességek

a.) Társas kapcsolatok, játék, viselkedés, neveltségi szint, szokásismeret

Társas magatartás, közösségi szokások, együttműködési képességek

Erkölcsei ítélőképesség, udvariasság, érintkezési szokások, alkalmazkodás
b.) Érzelmek, motivációk, beállítódás, akaratilag megnyilvánulások
Akarati tényezők

AZ ÓVODA KAPCSOLATRENDSZERE

Óvoda - család együttműködésének továbbfejlesztésének lehetőségei

Az óvodapedagógus részéről nem elég a gyerekek közötti munka, ezért előre tervezetten minden hónapban szülői esteket tartanak. Folyamatos szülői beszélgetésre, közös témák feldolgozására, művészeti közös tevékenységekre is sor kerül az óvodában.

Az óvodapedagógus figyelembe veszi a családok sajátosságait, az együttműködés során érvényesíti az intervenciós gyakorlatot, azaz a segítségnyújtás családhoz igazodó megoldásait.

A kapcsolattartás meglévő módjainak (szülői estek, fogadóórák, egyéni beszélgetések) fejlesztését jelenthetik az együtt tervezett nyílt ünnepek, kirándulások, munkadélutánok. A mai felgyorsult, piacorientált, fogyasztói társadalmunkban egyre kevesebbet törődünk másokkal, közösségi érzéseink szinte kihaltak. Az a szülő, aki Waldorf óvodába írattja be gyermekét (akarva - akaratlanul) fővállalja az Óvoda fenntartásán túl, hogy másokért, mások gyermekeiért is tegyen. Ezen közösségi élmények csúcspontjai az együttes ünneplések.

Az ünneplésben az a legfontosabb, hogy a szülők gyermekeikkel együtt éljék át az ünnepre várakozás időszakát, együtt készülnek az ünnepre és mindaz, amit tesznek, valódi részvételt jelent.

A gyerekek szülei aktív részesei az ünnepi mozzanatoknak. Az évkör ünnepeinek menetét és időpontját a nevelési évet megelőző első szülői esten tárjuk a szülők elé. Minden egyes szülői est egyfajta készülődést jelent. Míg a szorgos kezek készítik a papírsárkányokat, lámpásokat, bábokat, játékokat, mindig az aktuális dalokat énekeljük – tanítva így az újonnan érkezett szülőket is.

A következő nevelési évre hangolódva az évzáró nyárünnepre már az újonnan felvett gyerekeket is várjuk szüleikkel, testvéreikkel együtt. E szép alkalom során a

gyerekek is összeismerkedhetnek, szeptemberben pedig már várják kisebb társaikat.

Óvoda külső kapcsolatrendszere

Az óvónők a pedagógiai munka eredményessége érdekében rendszeres kapcsolatot tartanak a Szabad Waldorf Általános Iskola, Gimnázium és Alapfokú Művészetoktatási Intézettel, a Magyar Waldorf Szövetséggel, a Waldorf Óvodák Gyűlésével, a Waldorf óvónők szakmai csoportjaival (régiós munka, hospitálások, előadások), pedagógus képzésekkel.

Az Óvónői Kollégium tagjai szükség szerint kapcsolatot tartanak nevelési tanácsadókkal, más óvodákkal, általános iskolákkal, gyermekjóléti szolgálattal, egészségügyi szolgálattal, pedagógiai szakmai szolgáltatókkal, óvodaorvossal és védőnővel.

A HELYI ÓVODAI PEDAGÓGIAI PROGRAM FELTÉTELRENDSZERE

Személyi feltételek

Célunk a WOP által előírt ideális személyi feltételek megteremtése.

Óvodánkban a nevelőmunka kulcs - szereplője az óvodapedagógus. Jelenléte a nevelés egész időtartamában fontos feltétele az óvodai nevelésnek. Az óvodapedagógus elfogadó, segítő, támogató attitűdje modellt, mintát jelent a gyermekek számára.

Az óvodapedagógusi tevékenységnek és az óvoda működését segítő nem pedagógus alkalmazottak összehangolt munkájával kívánunk hozzájárulni az óvodai nevelés eredményességéhez.

Az óvodapedagógusok a szakmai fejlődés érdekében Waldorf — konferenciákon vesznek részt, helyi, országos és nemzetközi szinten. Az óvodában heti rendszerességgel tartanak konferenciát, itt az éves munkaterv alapján egyeztetik az aktuális feladatokat, valamint gyermek- és esetmegbeszélést tartanak. A nem pedagógus alkalmazottak negyedévenként kibővített óvónői kollégiumi üléseken vesznek részt.

Óvodánkban a konyhai és napi takarítási feladatokat is alkalmazottak látják el.

Tárgyi feltételek

Az óvodaingatlan bérlemény, így korlátozott lehetőségünk van bármilyen szerkezeti változtatás megvalósítására.

Helyi Pedagógiai Programunk megvalósítása érdekében a tárgyi feltételrendszer kialakításakor elsődlegesen a WOP előírásainak kívánunk megfelelni, mindemellett figyelembe vettük a kormányrendelet által meghatározott eszköznormát is.

Óvodánk rendelkezik a fenntartó által biztosított, a pedagógiai program megvalósulásának lehetőséget nyújtó épülettel és a hozzá tartozó kerttel, valamint az egyéb tárgyi feltételekkel. A nevelési környezetet oly módon alakítottuk ki, ami szolgálja a gyermek biztonságát, kényelmét, mely megfelel testméreteinek, biztosítja egészségük megőrzését, fejlődését. Fontos cél, hogy ezek lehetővé tegyék a gyermek mozgás és játék igényének kielégítését. Harmóniát árásszanak színükkel, formákkal és anyagukkal. A tárgyi felszereléseket, amit a gyerekek használnak számukra hozzáférhetővé tegyük, és a gyermek biztonságát figyelembe véve helyezzük el.

A Fenntartó folyamatosan biztosítja az anyagi háttérrel az elhasználódott tárgyak beszerzéséhez.

MELLÉKLETEK

- Waldorf - Óvodapedagógiai Program (WOP)
- Eszközjegyzék
- Alapító Okirat

ÉRVÉNYESSÉGI ZÁRADÉK

A Helyi Pedagógiai Program összeállítását Ökrösné Forró Mária intézményvezető végezte.

Az óvónői Kollégium 2016. május 12-én kelt határozata alapján a Helyi Pedagógiai Program

HATÁROZATLAN IDŐRE SZÓL.

Megvalósításáról Ökrösné Forró Mária gondoskodik.

Szeged, 2016. május 12.

Ökrösné Forró Mária
óvodavezető

A pedagógiai program módosításának lehetséges indokai:

1. Az óvodába járó gyermekek szocio-kulturális környezete nagymértékben megváltozik.
2. A program bevalásának eredményvizsgálatai szükségessé teszik a program módosítását.
3. A mindenkori törvényi előírások megváltozása.

Előírás a programmódosítás kezdeményezésére:

- A nevelőtestület 50 %+1 fő írásbeli előterjesztést tesz az óvoda vezetőségének
- A nevelőtestület határozatba foglalja a programban végrehajtott módosításokat.

LEGITIMÁCIÓS ZÁRADÉK

Elfogadta az Óvónői Kollégium 2016. május 12-i ülésén

Ökrösné Forró Mária
óvodavezető

A fenntartó a Programot megtárgyalta, és sz. határozatában egyetértett vele.

dr. Pettkó – Szandtner Aladár
egyesületi elnök

Jóváhagyta az intézmény vezetője:

Ökrösné Forró Mária
óvodavezető